

[Gert Petersen.]

Da forslaget blev fremsat, var det i og for sig det af jordlovsforslagene, som jeg helt umiddelbart var mest skeptisk over for. Jeg syntes, at der over for den fordel, det måtte være at få skærpet inddragelsen af de samfundsskabte værdier, stod en række negative spørgsmålstegn i hvert fald — hvis der eksisterer sådan nogen — og det var noget vanskeligt at tage stilling til konsekvenserne.

For det første var der hele spørgsmålet om virkningen på prisdannelsen. Hvad ville denne ret stramme jordbeskatning betyde for jordpriserne? Ville det føre til en stærk forøgelse af jordpriserne?

For det andet var der ikke tale om, at man reelt inddrog de samfundsskabte værdier. Man erkendte — og det er naturligvis et fremskridt på det verbale felt — i bemærkningerne til lovforslaget, at der eksisterer sådan noget som samfundsskabte værdier — det ligger i ordet, at det måtte være samfundet, der havde skabt dem — og muligvis havde samfundet vel så egentlig en ret til dem, og som følge deraf mente man, at samfundet skulle have lidt af dem. Vi synes i socialistisk folkeparti, at samfundet simpelt hen har ret til disse samfundsskabte værdier, og derfor måtte vi undre os over den — ud fra denne betragtning — beskedenhed, der blev udvist, selv om der ud fra andre betragtninger vitterlig var og er tale om en betydelig skærpelse af jordbeskatningen.

Endelig for det tredje, og det var nok det der bekymrede os mest, måtte vi spørge os selv om, hvordan denne lov ville virke i forhold til planlægningen. Jeg giver i og for sig hr. Grünbaum ret i, at der ved frigørelsesafgiften ikke er tale om en jordlov i ordets almindelige forstand. Det er en skattelov. Men det skulle jo helst være sådan, at skattelove ikke modvirkede en fornuftig planlægning, og det var egentlig ikke nogen skade til, om de kom til at bidrage til en fornuftig planlægning, om de ligesom kunne passes ind i et planlægningssystem. Derfor var det især indførelsen af bondegårdsreglen i byzonerne, der gjorde det muligt for ejendomme i byzoner at henligge så at sige til evig tid eller i hvert fald til det tidspunkt, hvor ejeren af forskellige grunde fandt det passende at

afhænde ejendommen, som gjorde os meget stærkt betænkelige. Man kunne forudse, at visse ejendomme i kraft af denne lov ville vælge at begære sig vurderet og beskattet efter bondegårdsreglen, og så ville de simpelt hen afvente udviklingen af priserne på de omliggende jorder. Der ville de ligge lunt og godt til en forholdsvis lav beskatning, og når priserne rundt omkring var kommet tilstrækkelig højt op — de kunne vente i 5 og 10 og måske 15 og 20 år — ja, så kunne de afhænde deres jorder; de måtte naturligvis betale frigørelses- og afståelsesafgift, men fortjenesten ville på grund af prisstigningen, der var sket, alligevel blive så stor, at det kunne betale sig. Det var den ene side af sagen. Den anden side af sagen var hele den bremsning af en fornuftig planlægning, som derigennem kunne opstå.

Det viste sig under udvalgsbehandlingen, at da vi trængte nærmere ind i dette problem, var det betænkeligheder, som deltes fra alle sider, og det har været muligt at nå frem til det kompromis, som indgår i ministerens ændringsforslag, hvorefter anvendelsen af bondegårdsreglen i byzonerne skal afvikles i forbindelse med den 17. vurdering dvs. efter en 12 års periode; når den periode er gået, så er al jord i byzoner altså pålagt frigørelsesafgift. Der kan være tale om henstand, som ministeren kan yde, og det skal jeg ikke modsætte mig, det kan være rimeligt under mange omstændigheder, men al jord er pålagt frigørelsesafgift, og det er naturligvis der, man må hen. Jeg skal erkende, at en overgangsordning ville vel ikke være til at undgå. Man kan diskutere, om overgangsperioden her er for langvarig, men det er i hvert fald et stort fremskridt i forhold til det oprindelige lovforslag, hvor der reelt ikke var tale om en overgangsordning, men om noget, som i hvert fald kunne være blevet et særdeles langvarigt institut.

Vi er også tilfreds med den ændring, der er sket med hensyn til fordelingen af indkomsterne fra frigørelsesafgiften, hvorefter både primær- og sekundærkommuner får andel i den fond, der skal oprettes. Vi tror, det er det rigtige. Det bør ikke være kun den ene af disse organer, der har andel i fondsdannelsen, det må være både primær- og sekundærkommunerne.